

רסיסי לילה, סימן ח' / קדושת ראש חודש

שירה הוא רק כשמכיר הנוכח כענין ראתה שפחה וכו' אז נפתח פיהם לומר שירה.

ולכן אין אומרים שירה על נס שבחויך לארץ כי הדר בחויך לארץ דומה וכו' (כתובות קי ב) שאין מכיר הנוכח. כמו שמובא בזוהר (יתרו עט ב) עיין שם

שהרי אין נבואה והשראת שכינה בחויך לארץ - דהיינו גילוי הכרת נוכח שכינתו יתברך ממש ה' לנגדי תמיד.

ואומרים הלל ברגלים דאז באים ליראות פני וגו' וזכו לראיה ומה שכבר היה איזה פעם,

הרי זה כדרך שאמרו (מועד קטן כה א) בנבואת יחזקאל בחויך לארץ (יחזקאל א, ג) היה היה שהיה כבר. וזהו בקדושת הנפש.

וכן בקדושת הזמן כשבאותו זמן כבר היה קדושה וגילוי שכינה בארץ ישראל יוכל להיות אחר כך גם בחויך לארץ. ולכן אומרים הלל בימים ההם.

וענין הלל דראש חודש כי כמו שקדושה שהיתה בעבר בזמן פעם אחת נקבע לדורות וכן בנפש כמו קדושת האבות בבנים. וכן בכלל ישראל כל קדושות שסיגלו דורות שקדמונו כבר הם קבועים וחקוקים בלבבות כל בני ישראל כנודע.

כן גם אלהבא יש רושם וחקיקה

בין בנפשות כמו שאמרו (בראשית רבה נ, י) גם בגוים היכן מצאתי בסדום דניצול לוט בזכות דוד המלך ע"ה וכדומה הרבה.

רק בעכו"ם הוא רק בצאצאיו שעתיד להוליד לבד.

ופירוש 'בזכות' - ו'ברא מזכה אבא' (סנהדרין קד א) וכן בכמה מקומות בזכות פירושו היינו כשיש בו שורש מאותו זכות הגנוז בו בהעלם. דכל מידותיו של הקדוש ברוך הוא משפט ובישראל שכולם כאיש אחד כל זכויות של הדורות הבאים יש בהם רושם גם כן בדורות שלפניהם.

כי ודאי אילו היה הכל בחירה לבד לא היה ראוי להיות רושם מקודם כלל. אבל באמת הבחירה הוא מצד הגילוי ועולם הזה לבד אבל באמת ידיעת השם יתברך היא מקפת הכל שפיר שייך להיות רושם מקודם.

וכן מצינו גם בזמן כמו שאמרו ז"ל (בראשית רבה מח, יב) על פסוק (בראשית יט, ג) מצות אפה ועל פסוק (שם כז, ט) שני גדיי עיזים אחד לפסח (פרקי דרבי אליעזר פרק לב).

ואמרו (סוטה יב ב) על משה רבינו ע"ה שאמרו מלאכים ביום זה עתיד לומר שירה ביום זה עתיד לקבל תורה וכן הרבה כיוצא בזה.

כי יש רושם למפרע ומיהו רושם זה אינו מצד ההתגלות שהרי בנגלה הוא כח הבחירה ואין שייך רושם קודם מעשה שמא לא יבחר בטוב רק מצד ההעלם.

וזה ענין קדושת ראש חודש שלא נזכר בתורה כלל כי לא היה בו התגלות שכינה בעבר רק לעתיד נאמר (ישעיה סו, כג) והיה מדי חודש בחודשו ומדי שבת בשבתו יבוא וגו' שיהיה גלוי הנוכח גם בראש חודש

כי לעתיד נאמר שיהיה 'שיר חדש' פירוש כמו שמובא בשוחר טוב (מזמור פז) על פסוק (תהלים פז, ז) ושרים כחוללים וגו' כי לעתיד לבוא יהיו משוררים בכל שעה שיר חדש. כי כמו שהשם יתברך אין לו גבול וסוף כך להשגתו אין גבול.

ובכל רגע ישיגו הכרת הנוכח במדריגה מחודשת ונוספת עד אין קץ כלל.

רק בעולם הזה שהוא מוגבל ההשגה גם כן בגבול, אבל לעתיד יהיה נקרא שיר חדש כי תדיר יהיה חדש. כי השיר מצד ההכרה ובכל רגע יהיה הכרה מחודשת ושיר חדש ואין רגע שישוררו שיר שכבר אמרו ברגע שלפניה. ונמצא לעולם יהיה שיר חדש. זהו ענין ראש חודש.

ועיין זוהר תרומה (קל"ח ריש ע"א) והוא רומז לישראל שעתידים להתחדש כמותה ודוד המלך ע"ה ביחוד כמו שאמרו ז"ל (ראש השנה כה א) שלח לי סימנא דוד מלך ישראל וכו' שהוא סימן לקביעות החודש.

ולכן נזכר ענין קדושת החודש בכתוב רק בענין דוד המלך ע"ה עם שאול ומשם למידין סעודת ראש חודש דאז נתחדש התגלות אור זה בעת התחלת בנין המלכות לישראל בכלל ומלכות בית דוד בפרט. שזהו התחלת התגלות רשימת אור דלעתיד.

ונקבע בראש חודש ולא בשבת דיהיה גם כן גילוי אור זה לעתיד לפי שקדושת שבת קביעא וקיימא והוא מצד השם יתברך וכל זמן שאינו מאיר אין שייך השגת בני ישראל הרשימו מקודם רק קדושת ראש חודש, דישראל מקדשי שזה יקבע להם השם יתברך מצד השתדלותם כאילו הם קבעו קדושה זו שייך שפיר גם כן רושם מקודם.

והכתוב הקדים גם כן מדי חודש וגו' לשבת כדרך שאמרו בכמה מקומות איידי דאתיא מדרשא חביבא. כי שבת היא קדושה פשוטה קבועה מששת ימי בראשית מה שאין כן חודש נתחדש על ידי סיגול בני ישראל.

ולכן אמרו ז"ל בפרקי דרבי אליעזר (פרק מה) דניתן בעולם הזה לנשים בשכר שלא עשו עגל כי לולי אותו מעשה היה כבר חרות ממלכויות ומיצר הרע כמו לעתיד והיו זוכים לאותו קדושה. והנשים שלא היה להם חלק באותה מעשה משיגים רשימה זו יותר. ובודאי כן בכל דור ודור המתקרב לעקבי משיחא נתגלה קדושת ראש חודש יותר כענין קדושת השבת כימים דמיקמי שבתא.

וזוהו ענין ההלל שאמרו ז"ל (תענית כח ב) סבר לאפסוקינהו דמה שייכות שיר קודם שנגלה הנוכח, כיון דחזא דמדלגי אמר מנהג אבותיהם.

פירוש כי מצוות התורה הוא מה שהוא גלוי לפני חכמה העליונה. ומצד השם יתברך מאיר פעולת דבר זה לבני ישראל.

ומצות חכמים היא מה שחכמי ישראל בשכל אנושי מאיר להם שראוי פעולה זו.

ומנהג ישראל תורה הוא שמה שאין בו גילוי דהארה לעשות דבר זה לא מצד הארת השם יתברך בנגלה בנובלות חכמה שלמעלה המתגלה בעולם שהוא התורה ולא מצד שכל החכמים, רק מצד שישראל נביאים בני נביאים שורשם דבוק בשורש הנעלם וחלק אלוק ממש הם מכוונים מעצמם לעשות מעשה שאין בה שום הארה גלויה כלל ונעלם לגמרי רק מצד דיבוקם בנעלם הם משיגים הנעלם.

וזוהו הכרת הנוכח דלעתיד שהוא בהווה נעלם לגמרי רק מצד דיבוקם בנעלם הם משיגים גם זה.

וזזהו ד'מדלגני' כי מחכמה ואילך שהוא ראשית הגלוי הולך בסדר אבל בנעלם אין מסודר כנודע. כי כאשר הוא מסודר אז הוא בשלימות והוא בגילוי אבל הנעלם הוא עומק ראשית של שורש המחשבה בהיותו בהעלם עדיין מן החכמה עצמה ואינו בהתגלות על כן הוא בדילוג ואין מסודר עדיין.

ועל זה אמר (שיר השירים ב, ד) ודגלו עלי אהבה. דזהו עיקר האהבה דהשם יתברך לבני ישראל במה שהם דבוקים בשורש הנעלם. והגם שהן מדלגין ואין מסודר שהוא היפך דגלוי דהוא מסודר עם כל זה דבוקים בהשם יתברך. וזה טעם (מלאכי א,) במה אהבתנו וגו' ואוהב את יעקב וגו' בלי שום טעם רק שזה שלי ולחלקי.

כיוון נוסף לקדושת ראש חודש: בסוד היחיד והיחד, בסתר ובגלוי, עמ' 297. ואילך ועמ' 311 ואילך, 328 ואילך.